

“Ο άνθρωπος που ποθεί τον Θεό δοκιμάζεται, κάποτε αυστηρά ή ακόμη και σκληρά”

/ [Γνώμες](#)

Γέροντας Σωφρόνιος του Έσσεξ († 1993)

Μπορεί να φανεί σε κάποιον ακατανόητη η διάθεση εκείνη της ψυχής, την οποία έχουν συνήθως οι άνθρωποι όταν γνωρίζουν την επίσκεψη του Θεού. Ειδικότερα αυτοί πράγματι και σκέφτονται και αισθάνονται τον εαυτό τους άξιο του άδη και των αιωνίων βασάνων, ενώ ταυτόχρονα δεν κυριεύονται από απόγνωση, αλλά ολόκληρη η ύπαρξή τους είναι γεμάτη από την αίσθηση του μεγαλείου της αγιότητας του Θεού, που παραμένει ευλογητός στους αιώνες.

Η θεωρία της άπειρης αγιότητας του ταπεινού Θεού-Χριστού οδηγεί στην επίγνωση και την αίσθηση της αμαρτίας που ζει και ενεργεί μέσα μας σε τέτοιον βαθμό, ώστε ο όλος άνθρωπος να συνθλίβεται πραγματικά μέσα στην ύπαρξή του και με μεγάλη ορμή προς τον Θεό, αλλά και ισχυρή αποστροφή για τον κακό εαυτό

του, να βυθίζεται στο πένθος. Τότε η επιθυμία της ψυχής να ομοιωθεί προς τον Θεό με την αγία ταπείνωση γίνεται όμοια με θανατηφόρα δίψα. Ιδιαίτερη πνευματική θλίψη από τη συναίσθηση της αχρειότητός της βασανίζει τότε έντονα την ψυχή. Στη βασανιστική αυτή θλίψη για την αγιότητα βρίσκεται ήδη η απαρχή της ίδιας της αγιότητος, και γι' αυτό οι Πατέρες την αποκαλούν αγία θλίψη, και όσοι την αγάπησαν για την αγιότητά της την εκτιμούν και την διαφυλάσσουν. Εκείνο που συνέβη να παρατηρήσουμε στους μοναχούς δεν είναι κάποιος υπερήφανος οδυρισμός· απολύτως όχι. Αυτό είναι τελείως άλλο πράγμα κατά το είδος και την ποιότητά του.

Όταν ο άνθρωπος πενθεί με όλη την ύπαρξή του από την επίγνωση της αδικίας του, της ένοχης και της βαθείας ντροπής που αισθάνεται για τον εαυτό του, αλλά και της βαθείας συνειδήσεως που έχει εξαιτίας της στερήσεως του Φωτός και της Ζωής που του δόθηκαν να γνωρίσει, τότε από την ασύγκριτη αυτή θλίψη γεννιέται ενέργεια ορμής προς τον Θεό. Η ορμή αυτή είναι αντίστοιχη προς την ένταση της θλίψεως, την ένταση του πάθους, και μπορεί να φθάσει σε τέτοιο βαθμό, ώστε να αποσπάσει πραγματικά τον άνθρωπο από τον κόσμο αυτό. Έτσι, ο άνθρωπος λησμονεί πραγματικά ολόκληρο τον κόσμο και παραμένει σε τέτοια κατάσταση, που δεν γνωρίζει αν βρίσκεται «εν σώματι ή εκτός σώματος».

Η καταπόνηση της ψυχής που μετανοεί για τις αμαρτίες της παρουσιάζεται σε διάφορους βαθμούς. Κάποτε φθάνει σε τόσο μεγάλη ένταση, που μερικοί Πατέρες την ονομάζουν «άδη μετανοίας». Και όποιος δεν πέρασε από τον άδη αυτό της μετανοίας είναι ελάχιστα «ικανός» για τη Βασιλεία των Ουρανών.

Ωστόσο, όσο βαρεία και αν είναι η «βάσανος του Αδάμ», όσο μεγάλο και αν είναι το πάθος στον «άδη της μετανοίας», εδώ όμως βρίσκεται η δύναμη της ορμής προς τον Θεό. Κι αυτό συμβαίνει εξαιτίας της έλξεως, η οποία αποτελεί συνέπεια της Θείας κλήσεως. Εδώ περιλαμβάνονται η ζωή και η χαρά έτσι, ώστε και το πένθος και η θλίψη εκείνη, κατά την έκφραση των αγίων Πατέρων, να γίνονται «χαροποιά». Όταν λοιπόν η μετάνοια αποκτήσει ορισμένη πληρότητα, τότε ο άνθρωπος, κατά το μέτρο της πληρότητός της, καταξιώνεται της οράσεως του Θείου Φω-τός. Όσο είναι δυνατόν να κρίνουμε από τη μαρτυρία πολλών μοναχών, η δράση αυτή πραγματοποιείται σε στιγμή που ο άνθρωπος καθόλου δεν την περιμένει, την ακολουθεί ιδιαίτερη ειρήνη και φέρει μέσα της την ταπεινή αγάπη και την αυθεντική ανάσταση της ψυχής.

Οι άγιοι Πατέρες της Εκκλησίας, με την εξαιρετική δωρεά της χάριτος μέσα στη δισχιλιετή πείρα της Εκκλησίας, που αναλλοίωτα ανανεώνεται από αιώνα σε αιώνα, ισχυρίζονται κατηγορηματικά ότι η κατεξοχήν ασφαλής οδός προς τη σωτηρία είναι η οδός της μετανοίας, και άλλη οδός δεν υπάρχει. Μετάνοια, που

πηγάζει από τη γνήσια και βαθειά συνείδηση της ενοχής και της υπευθυ-νότητάς της. Η αυθεντική μετάνοια δεν είναι απλή επίγνωση της δεδομένης καταστάσεώς μας ως καταστάσεως πτώσεως. Η επίγνωση αυτή είναι δυνατή και εκτός του Χριστιανισμού. Η χριστιανική μετάνοια προέρχεται από τη συνείδηση μιας βαθιά συνετής, ελεύθερης, προσωπικής, αιώνιας υπάρξεως· τη συνείδηση της ενοχής της.

Σε μερικούς δόθηκε να αισθανθούν τόσο βαθειά συναίσθηση της αδικίας και ενοχής τους, ώστε κατά την προσευχή προς τον Θεό, «ελέησόν με», ο άνθρωπος να αναμένει τη συγχώρηση ως καθαρή δωρεά ευσπλαχνίας. Αν προσεγγίζαμε με το μέτρο της δικαιοσύνης, η συγχώρηση δεν θα δινόταν. Η συγχώρηση προέρχεται μόνο από την άπειρη αγαθότητα του Θεού. Η άνανδρη και ασθενής ψυχή έρχεται γρήγορα σε απόγνωση και δεν πετυχαίνει το πλήρωμα της μετανοίας και της καθάρσεως, αλλά αφού λάβει για τη μικρή και βιαστική μετάνοια της κάποιο έλεος από τον Θεό, καθησυχάζει με αυτό. Ο άνθρωπος που ποθεί τον Θεό δοκιμάζεται, κάποτε αυστηρά ή ακόμη και σκληρά. Δεν δοκιμάζονται όμως όλοι έτσι, παρά μόνο εκείνοι τους οποίους «προέγνω» ο Θεός (βλ. Ρωμ. 8,29) ως πιστούς και ανδρείους. Ο Θεός βραδύνει να επισκεφθεί την πιστή και ανδρεία ψυχή. Η βραδύτητα αυτή προς την ισχυρή ψυχή βαθαίνει τη μετάνοια, αυξάνει την αποστροφή προς κάθε αμαρτία, καθιστά τη στροφή προς τον Θεό εντονότερη και φλογερότερη.

πηγή: Αρχιμ. Σωφρονίου (Σαχάρωφ), Το Μυστήριο της χριστιανικής ζωής, σελ. 409-411, Έκδοσις Ιεράς Μονής Τιμίου Προδρόμου, Έσσεξ